

**SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA**  
**30.05.2016. - 03.06.2016.**

*Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice*

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	27.5.16		3.6.16		27.5.16		3.6.16		27.5.16		3.6.16		27.5.16		3.6.16	
2 godine	-0,52	-	<b>-0,54</b>	↘	0,91	-	0,77	↘	0,46	-	0,34	↘	-0,24	-	<b>-0,23</b>	↗
5 godina	-0,38	-	<b>-0,41</b>	↘	1,38	-	1,23	↘	0,92	-	0,76	↘	-0,23	-	<b>-0,22</b>	↗
10 godina	0,14	-	0,07	↘	1,85	-	1,70	↘	1,44	-	1,28	↘	-0,11	-	<b>-0,10</b>	↗

*Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke bubillove*

Dospijeće	Prinosi			
	27.5.16		3.6.16	
3 mjeseca	-0,592	-	<b>-0,604</b>	↘
6 mjeseci	-0,581	-	<b>-0,574</b>	↗
1 godina	-0,531	-	<b>-0,529</b>	↗

*Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica*



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD-a (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 03.06.2016. godine (pune linije) i 27.05.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

OECD je protekle sedmice objavio izvještaj (Global Economic Outlook) u kojem se navodi da se tokom 2016. godine očekuje nivo globalnog ekonomskog rasta od 3,0%, koliko je zabilježeno i tokom prošle godine, dok se u narednoj godini očekuje rast globalne privrede od 3,3%. Zemlje u ekspanziji se suočavaju s posljedicama koje proizilaze iz niskih cijena sirovina, dok jače zemlje iz Evrope i SAD-a, ne uspijevaju da ostvare performanse koje su imale prije globalne finansijske krize iz 2008. godine.

## **EUROZONA**

ECB je u skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenu referentnu kamatnu stopu (0,0%), kao i ostale glavne kamatne stope koje koristi za kreditiranje (0,25%) i depozite banaka (-0,40%). Na pratećoj konferenciji za štampu predsjednik ECB-a Draghi je izjavio da će kamatne stope ostati niske i duži period nakon završetka programa kvantitativnih olakšica, te je potvrdio da će mjesečni program kupovina u iznosu od 80 milijardi EUR ostati na snazi najmanje do marta 2017. godine. Saopšteno je i da će, u skladu s planom, 8. juna u ove kupovine ECB uključiti i korporativne obveznice.

ECB je objavila nove prognoze inflacije za eurozonu, koje su za tekuću godinu blago povećane u odnosu na prethodne prognoze iz marta, na 0,2% (ranije očekivano 0,1%), dok su za 2017. i 2018.

godinu nepromijenjene, te iznose 1,3% i 1,6%, respektivno. Takođe, prognoze GDP-a eurozone za ovu godinu su povećane na 1,6% (ranije očekivano 1,4%), dok su za 2017. godinu nepromijenjene (1,7%), a za 2018. godinu blago smanjene na 1,7%.

Prema posljednjim prognozama OECD-a, očekuje se da će privreda eurozone tokom ove godine bilježiti rast od 1,6%, a u narednoj godini 1,7%.

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone dužeg roka dospijea su početkom protekle sedmice bilježili rast pod uticajem izjave predsjednice FED-a, Yellen, u kojoj je nagovijestila mogućnost povećanja referentne kamatne stope FED-a. Ipak, već narednog dana, prinosi su smanjeni nakon što je objavljen podatak o stopi inflacije u eurozoni, koja se već četiri mjeseca nalazi na nivou ispod 0%, a ovaj trend je nastavljen do kraja sedmice, čemu je doprinijelo i saopštenje nakon održane sjednice Upravnog vijeća ECB-a, kao i uglavnom nepromijenjene prognoze inflacije i GDP-a u naredne dvije godine. Dodatni pad prinosa zabilježen je u petak, nakon što su za tržište rada SAD-a objavljeni lošiji podaci od očekivanja, te je prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica smanjen na najniži nivo od aprila prošle godine (0,068%).

Francuska je emitovala tromjesečne (-0,496%), šestomjesečne (-0,486%) i jednogodišnje (-0,487%) trezorske zapise. Belgija je po rekordno niskim prinosima emitovala tromjesečne (-0,508%) i šestomjesečne (-0,504%) trezorske zapise, a Njemačka petogodišnje obveznice s kuponom od 0% po prinosu od -0,38%. Španija je emitovala petogodišnje (0,492%), desetogodišnje (1,498%) i tridesetogodišnje (2,722%) obveznice, Francuska osmogodišnje (0,16%), desetogodišnje (0,49%) i tridesetogodišnje (1,44%) obveznice, a Italija petogodišnje (0,40%) i desetogodišnje (1,42%) obveznice.

**Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu**

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – Francuska (kvartalno) 2. prelim. podatak	I kvartal	0,5%	0,6%	0,4%
2.	GDP – Italija (kvartalno)	I kvartal	0,3%	0,3%	0,2%
3.	GDP – Belgija (kvartalno)	I kvartal	-	0,2%	0,5%
4.	GDP – Finska (kvartalno)	I kvartal	0,4%	0,6%	0,5%
5.	<b>Stopa inflacije – EZ (prelim.)</b>	<b>MAJ</b>	-0,1%	<b>-0,1%</b>	-0,2%
6.	<b>Proizvođačke cijene – EZ (G/G)</b>	<b>APR</b>	-4,1%	<b>-4,4%</b>	-4,1%
7.	<b>Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)</b>	<b>MAJ</b>	-0,1%	<b>0,0%</b>	-0,3%
8.	<b>Stopa nezaposlenosti – EZ</b>	<b>APR</b>	10,2%	<b>10,2%</b>	10,2%
9.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	APR	5,0%	4,6%	5,0%
10.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	MAJ	6,2%	6,1%	6,2%
11.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	APR	11,4%	11,7%	11,5%
12.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	APR	-	8,7%	8,6%
13.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	MAJ	-104,8	-119,8	-83,6
14.	<b>PMI kompozitni indeks – EZ</b>	<b>MAJ</b>	52,9	<b>53,1</b>	53,0
15.	Maloprodaja – EZ (G/G)	APR	2,1%	1,4%	1,8%

## **SAD**

Tokom protekle sedmice zabilježeno je značajno smanjenje prinosa američkih obveznica, kao i značajna deprecijacija USD u odnosu na EUR. Uticaj na ovakva kretanja na američkim finansijskim tržištima je imalo objavljivanje razočaravajućih podataka o promjeni broja zaposlenih po sektorima. U prethodnoj sedmici objavljeni su i podaci o očekivanom povećanju FED-ove preferirajuće mjere stope inflacije. Kao pozitivan, ocijenjen je podatak o najvećem rastu indeksa lične potrošnje u posljednjih skoro sedam godina. Tokom protekle sedmice objavljen je i izvještaj o stanju u američkoj privredi, poznatiji kao „Beige Book“, prema kojem je sedam FED-ovih regija, tokom proteklih mjesec i po dana, zabilježilo skroman ili umjeren rast. Ipak, iz dvije FED-ove oblasti je saopšteno da je zabilježeno usporenje ekonomskog rasta, dvije nisu zabilježile promjene, dok su ostale zabilježile nešto povoljnije poboljšanje ekonomskih uslova. Ipak, svi objavljeni ekonomski indikatora su bili zasjenjeni objavljivanjem podataka o značajnom usporenju rasta broja zaposlenih po sektorima, iako se stopa nezaposlenosti nalazi na najnižem nivou u posljednjih devet godina. Predsjednica FED-a Yellen i njene kolege su nekoliko puta u izjavama navodili da će povećanje referentne kamatne stope upravo zavisiti od objavljivanja ekonomskih podataka u periodu do održavanja narednog sastanka.

Sudeći prema kretanju fjučersa na FED-ovu referentnu kamatnu stopu, vjerovatnoća da će FOMC na junskoj sjednici povećati referentnu kamatnu stopu je značajno smanjena nakon objavljivanja podataka s tržišta rada, na nivo od 4% s prošlosedmičnog nivoa od 22%. Vjerovatnoća julskog povećanja je, takođe, zabilježila smanjenje na nivo od 27% s prethodnih 53,2%.

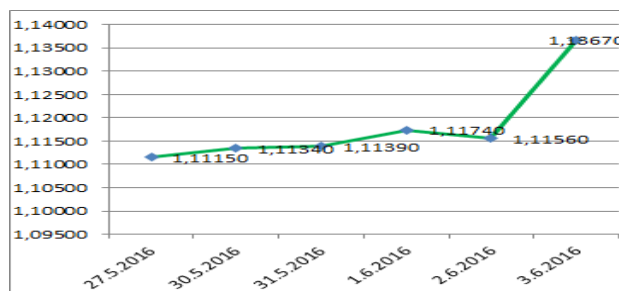
Tokom protekle sedmice, akcijski indeks Dow Jones je smanjen za 0,37% na sedmičnom nivou, dok indeks S&P 500, posmatrano na sedmičnom nivou, nije bilježio promjene.

**Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD**

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PCE deflator (G/G)	APR	1,1%	1,1%	0,8%
2.	Indeks lične potrošnje (M/M)	APR	0,7%	1,0%	0,0%
3.	Indeks ličnih prihoda (M/M)	APR	0,4%	0,4%	0,4%
4.	Stopa nezaposlenosti	MAJ	4,9%	4,7%	5,0%
5.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru	MAJ	160.000	38.000	123.000
6.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	MAJ	150.000	25.000	130.000
7.	Promjena broja zaposlenih u sektoru radnointenziv. proizv.	MAJ	-2.000	-10.000	2.000
8.	Indeks potrošačkog povjerenja	MAJ	96,1	92,6	94,7
9.	ISM indeks radnointenzivne proizvodnje	MAJ	50,3	51,3	50,8
10.	ISM uslužnog sektora	MAJ	55,3	52,9	55,7
11.	Indeks fabričkih porudžbina (M/M)	APR	1,9%	1,9%	1,7%
12.	Indeks porudžbina trajnih dobara	APR	-	3,4%	2,0%
13.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	28. MAJ	270.000	267.000	268.000

USD je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/USD povećan s nivoa od 1,1115 na nivo od 1,1367. Posmatrano na sedmičnom nivou, ovaj kurs je povećan za 2,27%, što je najveći nivo rasta u posljednja tri mjeseca.

**Graf 2: Kretanje kursa EUR/USD tokom protekle sedmice**



## **VELIKA BRITANIJA**

Velika Britanija je i dalje pod pritiscima očekivanih rezultata referenduma koji se održava 23. juna. Posljednja anketa, koju je proveo UK Telegraph u kojoj je učestvovalo 19.000 pretplatnika ovog časopisa, je pokazala da 69% ispitanika namjerava podržati Brexit na referendumu koji se održava 23. juna. Nakon ovih vijesti GBP je deprecirala u odnosu na EUR i USD. Ministar inostranih poslova Njemačke Steinmeier je saopštio da bi volio da Velika Britanija ostane u EU bloku, te smatra da postoje dobri razlozi za to, ali je na glasačima ove zemlje da donesu odluku. Steinmeier je istakao da je u jedno siguran, a to je da ukoliko se desi da Velika Britanija napusti EU, to će izazvati negativne efekte po EU.

U izvještaju OECD-a se navodi da bi izlazak Velike Britanije iz EU imao negativne efekte, te bi GDP ove zemlje do 2030. godine mogao biti za 5% manji u odnosu na nivo koji bi bio zabilježen ukoliko njeni građani odluče da ostanu u EU. Odluka o napuštanju EU bi se, takođe, odrazila negativno na trgovinsku razmjenu s ovom zemljom, povećanje neizvjesnosti i povećanje volatilnosti na finansijskim tržištima.

**Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK**

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Nationwide cijene kuća (G/G)	MAJ	4,8%	4,7%	4,9%
2.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	APR	1,6	1,3	1,8
3.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	APR	67.900	66.300	70.300
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	APR	-	1,0%	1,6%
5.	PMI radnointenzivni sektor	MAJ	49,6	50,1	49,4
6.	PMI građevinski sektor	MAJ	52,0	51,2	52,0
7.	PMI uslužni sektor	MAJ	52,5	53,5	52,3
8.	Zvanične rezerve (promjena u mil USD)	MAJ	-	1.168	728

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EUR/GBP je bilježio rast sa nivoa od 0,76016 na nivo od 0,78291, dok je kurs GBP/USD smanjen sa nivoa od 1,4623 na nivo od 1,4518.

## **JAPAN**

Početak protekle sedmice obilježen je navodima japanskih medija da će Vlada Japana odgoditi povećanje stope PDV-a s trenutnih 8% na 10% do oktobra 2019. godine (planirano u aprilu naredne godine). U međuvremenu, japanski Nikkei je objavio da se visoki dužnosnici u japanskoj vladajućoj koaliciji protive odluci o odgađanju povećanja stope PDV-a. Rejting agencija Moody's je saopštila da će planirano odgađanje rasta stope PDV-a vjerovatno negativno djelovati na fiskalne reforme i moglo bi imati implikacije po kreditni rejting ove zemlje. Prema očekivanjima analitičara OECD-a, japanska privreda bi tokom ove godine mogla rasti po stopi od 0,7%, a tokom naredne godine po stopi od 0,4%. Član MPC Banke Japana Sato kritikovao je politiku negativne kamatne stope koju implementira BoJ, smatrajući da je ona kontraproduktivna i pozvao BoJ da usvoji okvir politike koji će odgovarati i biti u skladu s dugoročnom borbom protiv deflacije.

**Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan**

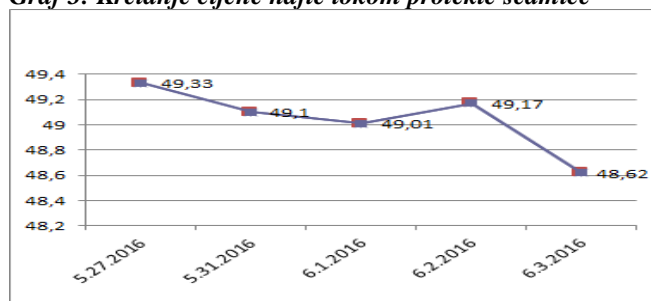
	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	<b>Stopa nezaposlenosti</b>	APR	<b>3,2%</b>	<b>3,2%</b>	<b>3,2%</b>
2.	Monetarna baza (G/G)	MAJ	-	25,5%	26,8%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	APR	-5,0%	-3,5%	0,2%
4.	Maloprodaja (G/G)	APR	-1,2%	-0,8%	1,0%
5.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	APR	-	-16,9%	19,8%
6.	Kapitalna potrošnja (G/G)	I KVARTAL	2,4%	4,2%	8,5%
7.	PMI indeks radnointenzivnog sektora F	MAJ	-	47,7	48,2
8.	PMI uslužnog sektora	MAJ	-	50,4	49,3
9.	PMI kompozitni indeks	MAJ	-	49,2	48,9
10.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	APR	0,9%	0,3%	1,5%
11.	Prodaja automobila (G/G)	MAJ	-	6,6%	7,2%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/JPY zabilježio smanjenje s nivoa od 122,61 na nivo od 121,09. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USD/JPY smanjen s nivoa od 110,31 na nivo od 106,53.

## NAFTA I ZLATO

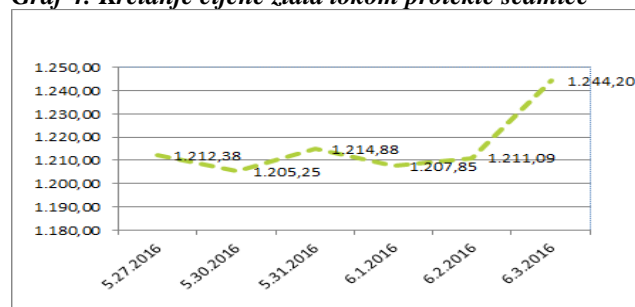
Njujorška berza nafte u ponedjeljak je bila zatvorena zbog praznika u SAD-u. Cijena nafte na otvaranju njujorške berze u utorak je iznosila 49,33 USD (44,38 EUR) po barelu. Početkom protekle sedmice cijena ovog energenta je bilježila smanjenje pod uticajem iščekivanja rezultata redovnog polugodišnjeg sastanka zemalja članica OPEC-a. Učesnici na tržištu su špekulisali o tome da bi se na ovom sastanku moglo raspravljati o postavljanju gornje granice za obim proizvodnje nafte od strane zemalja članica ove grupe s obzirom na to da su neke zemlje članice, poput Venecuele, Ekvadora i Nigerije, teško pogođene niskom cijenom ovog energenta. Međutim, na ovom sastanku, održanom u četvrtak, nisu donesene ovakve odluke, ali je Saudijska Arabija najavila da neće značajano povećavati proizvodnju nafte. Ova odluka je, ipak, bila i očekivana s obzirom na nespремnost Irana da pristane na ograničavanje povećanja obima proizvodnje, odnosno nastojanje Irana da obim proizvodnje nafte vrati na nivo koji je zabilježen prije uvođenja sankcija. Tokom trgovanja u četvrtak objavljena je informacija o smanjenju komercijalnih zaliha nafte u SAD-u tokom prethodne sedmice za 1,4 miliona barela, što je uticalo na blagi rast cijene ovog energenta. U petak je cijena nafte smanjena na nivo od 48,62 USD (42,77 EUR) pod uticajem mišljenja investitora da će neravnoteža na tržištu nafte potrajati.

**Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice**



Na otvaranju londonske berze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.212,38 USD (1.090,76 EUR). Slično kretanju cijene nafte, i cijena zlata je početkom protekle sedmice bilježila smanjenje pod uticajem jačanja špekulacija da bi FOMC uskoro mogao da poveća referentnu kamatnu stopu, ali je iz ove institucije ranije najavljeno da će ta odluka zavisiti od nadolazećih ekonomskih indikatora za privredu SAD-a. Tokom trgovanja u utorak, cijena zlata je povećana nakon što su objavljeni podaci o slabljenju potrošačkog povjerenja u SAD-u. Međutim, objavljivanje podatka o najvećem povećanju obima lične potrošnje u SAD-u tokom proteklih sedam godina je tokom trgovanja u srijedu uticalo na smanjenje cijene zlata. Tokom trgovanja u četvrtak cijena zlata nije bilježila značajne promjene, ali je u petak povećana za 33,11 USD u odnosu na prethodni dan i to na nivo od 1.244,20 USD (1.094,57 EUR) po finoj unci. Uticaj na ovakvo povećanje cijene ovog plemenitog metala je imalo objavljivanje razočaravajućih, odnosno znatno lošijih od očekivanih, podataka o promjeni broja zaposlenih po sektorima u SAD-u. Ova informacija je značajno uticala na smanjenje očekivanja da će FOMC uskoro povećati referentnu kamatnu stopu, što je faktor koji u najvećoj mjeri u posljednje vrijeme determiniše kretanje cijene zlata. Na sedmičnom nivou, cijena zlata je povećana za 2,62% USD.

**Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice**



Pripremili:  
Služba Front Office  
Odjeljenje za bankarstvo

### **Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)**

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.